

GUNTIS TĀLERS
PĒDĒJAIS KLIENTS

GUNTIS TĀLERS

**PĒDĒJAIS
KLIENTS**

821.174-31

Ta 300

Vāka dizaina autors **Arnis Kilbloks**

Vākam izmantoti attēli no © AdobeStock.com/andreiu88

Autors izsaka vissirsnīgāko pateicību Ženijai, bez kuras pašreizējās palīdzības šis romāns nebūtu tapis, un rakstniecei Janai Eglei, kura ar savu profesionāles aci pirmā saskatīja, ka no tā visa varētu kaut kas iznākt.

Guntis Tālers

PĒDĒJAIS KLIENTS

Apgāda vadītāja *Vija Kilbloka*

Projekta vadītāja *Bārbala Simsons*

Redaktore *Daina Grūbe*

Korektore *Evija Stikute, Anžela Berķe*

Mākslinieciskā redaktore *Inguna Kļava Švanka*

Apgāds Zvaigzne ABC, SIA, K. Valdemāra ielā 6,

Rīgā, LV-1010. Red. nr. L-4112.

Jelgavas tipogrāfija

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana

vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums.

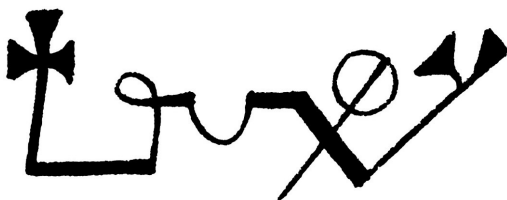
Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā.

© Guntis Tālers, 2022

© Literārā apdare, izdevums, mākslinieciskais noformējums,

Apgāds Zvaigzne ABC, 2022

ISBN 978-9934-0-9961-8

IEVADS

2014. gads

Vasara

Gads bija sācies neierasti mierīgi.

Jau mēnešiem ilgi kriminālpolicijas vietējā nodaļā netika reģistrēts neviens smags noziegums. Tikai ikdienišķi notikumi – sīkas zādzības, reibumā izraisītas avārijas, dažas sadzīviskas ķildas ar viegliem miesas bojājumiem, un viss.

Nepabeigto lietu kaudzes izmeklētāju kabinetos mērķtiecīgi saruka, izraisot optimisma pilnas sarunas par kārtīgu vasaras atvaļinājuma baudīšanu. Arī laikapstākļi sāka uzlaboties. Jūlija sākumā vējš iegriezās no dienvidaustrumu puses. Mitējās līdz pat Jāņiem valdījušais drīzāk vēlam rudenim raksturīgais aukstums. Ilgi gaidītā vasara beidzot bija klāt – ar kārtīgiem pērkonā negaisiem un gandrīz vai tropisku tveici.

Tad vienlaikus ar izmaiņām dabā arī sabiedriskās kārtības jomā situācija sāka mainīties. Diemžēl ne uz labo pusi. Pieauga spriedze. Aizvien biežāki konflikti, autoavārijas un nelaimes gadījumi. Pirmie savā ikdienas darbā to izjuta mediķi un likumsargi. Kriminālziņu sleja, kas vietējā laikrakstā bija sarukusi līdz pāris ierakstiem dienā, atkal atdzīvojās. Dokumentu kaudzītes uz izmeklētāju rakstāmgaldiem pieauga, runas par atvaļinājumu kļuva mazliet piesardzīgākas.

Dažs labs policijas darba veterāns, atceroties iepriekšējo gadu pieredzi, izteica visai drūmas prognozes.

– Jūs redzēsiet, tūlīt ies vaļā, – sacīja vecākais izmeklētājs Markovskis, sapīpējot ar kolēģiem pēc rīta operatīvās sanāksmes. – Tā jau agrāk ir bijis. Daži mēneši klusuma, un tad – bāc! Kā sprādzienā! Lieta pēc lietas. Un drīz būs pilnmēness. Tā ka, puīši, gatavojieties...

Puīši tikai grozīja galvas un ieteica Markovskim pieklauvēt pie kāda koka priekšmeta vai pie savas pieres, lai tādi ļauni pareģojumi ietu secen, bet iekšēji jūta to pašu, ko viņu biedrs. Izsakoties tēlaini, gaisā kaut kas brieda.

Un tad tas notika.

Telefona zvans dežūrdaļā atskanēja 11. jūlijā pulksten 7.30.

* * *

2014. gads

11. jūlijs

Kaut gan bija agrs rīts, operatīvajai grupai ierodoties notikuma vietā, tur jau valdīja tveicīgs siltums, un

pamalē auga milzīgi gubu mākoņi, solot negaisu. Kriminālpolicijas izmeklētājs Ilmārs Ezerkalns, kāpjot ārā no patruļdienesta mašīnas, slaucīja pieri un nīgri iztēlojās, kāda būs turpmākā darbadiena, – sviedros pie muguras pielīpis krekls, smacīgs kabinets bez kondicionētāja un bezgala daudz birokrātisku papīru, kas būs neizbēgami, sākot slepkavības lietas izmeklēšanu. Nujā, nemaz nerunājot par tūliņ gaidāmo notikuma vietas apskati – tā droši vien ievilksies līdz pusdienlaikam.

Pie mājas ārdurvīm viņus sagaidīja iecirkņa inspektors Šneideris. Turpat uz vienkārša koka soliņa, muguru pret ēkas sarkano ķieģeļu sienu atspiedis, sēdēja nepazīstams vīrietis netīrās treniņbiksēs, saburzītā, rūtainā krekļā un melnās gumijas čībās. Viņa seja bija bāla, acis apsārtušas un rokas nervozi drebēja.

– Liecinieks, – paskaidroja inspektors, pamājot uz bālā vīrieša pusi. – Varat iet iekšā, dzīvoklis pa kreisi. Tikai uzmanīgi. Uz grīdas lietiskie pierādījumi.

Ilmārs atvēra ārdurvis. Pēc pelējuma smakojošs priekšnams ar nekrāsotu dēļu grīdu. Pie sienas – virkne drēbju pakaramo āķu ar dažiem darba apģērba gabaliem. Koka kāpnes uz otro stāvu. Pavērtas durvis, no kurām jau vēdīja asiņu smārda un fekāliju smirdoņas sajaukums.

Kopā ar tiesu medicīnas ekspertu un prokurora palīgu viņš iegāja dzīvoklī.

Pārkāpjot pār sliekšni, viņi nonāca palielā telpā, kas sevī apvienoja virtuvi un viesistabu. Pazemi, kvēpu un putekļu klāti griesti, galds, gāzes plīts, izlietne, plīts ar siltummūri. Pie durvīm izmētāti apavi, divi skārda spaiņi, kaudzē sakrautas plastmasas režģu kastes ar tukšām

pudelēm, apgāzts smags koka sols, notraipīts ar sarkanīgi brūniem plankumiem.

Turpat, sastindzis un kluss, viņus sagaidīja arī pats dzīvokļa saimnieks. Pareizāk sakot, nu jau bijušais saimnieks...

Līķis gulēja istabas vidū ieplestām rokām un agonijā nedabiski saliektām kājām. Galva – pagriezta ārdurvīm pretējā virzienā tā, ka bija redzama tikai pakauša daļa. Zem galvas – tumšu asiņu peļķe.

Viņi lēnām tuvojās, uzmanīgi liekot soļus starp asins recekļu traipiem un kaut kādām bālgani pelēcīgām drupatām.

Eksperts pirmais apgāja apkārt mirušajam un izbrīnā iesvilpās.

– Tas nu gan ir...

Prokurora palīgs strauji ievilka elpu un aizgriezta galvu.

Ilmārs, izvilcis fotoaparātu, piegāja tuvāk, lai varētu izdarīt uzņēmumus. Ieraudzījis to pašu, ko abi pārējie, viņš nevilšus sarāvās.

Nogalinātā cilvēka galva bija saņēmusi nežēlīgu triecienu. Tik spēcīgu, ka galvaskauss atgādināja sasistu olu. Cauri sirmajiem matiem rēgojās kaula šķembas un smadzenes. Seja – sadragāta gandrīz pilnībā, padarot vaibstus neatpazīstamus. Apakšžoklis – sašķiepts un gandrīz izrauts no vietas, mutei ar izkārtu mēli sastingstot baisā kliezienā.

Eksperts notupās pie mirušā un sāka apskati. Aplāpējis nelabuma vilni, Ilmārs izvilka protokola veidlapu un koncentrējās darbam. Katra vissīkākā detaļa bija

jāappraksta un jānofotografē, rutīnas darbs aplāpēja emocijas. Plastikāta maisīnos krājās notikuma vietā savāktie priekšmeti. Arī uz grīdas esošās drumslas – upura zobu fragmenti.

– Divi ļoti spēcīgi sitiēni, – eksperts sacīja. – Viens trāpījis pa galvaskausa paura kaulu, *parietale*. Tas varētu būt nāves cēlonis. Vēl viens sitiens – pa seju. Kreisā vaigukaula un apakšžokļa lūzumi, nolauzti un izsisti dzerokļi. Sitiēni izdarīti ar platu un smagu priekšmetu.

Visu trīs vīriešu skatieni pievērsās gandrīz divus metrus garajam, ar asinīm notraipītajam koka solam, kas apgāzts mētājās pie plīts.

– Vai tiešām ar šo? – prokurora palīgs vaicāja, ne pie viena tieši nevēršoties.

Ar gumijas cimdā tērpto roku eksperts pakustināja solu.

– Smags. Es teiktu, kādi trīsdesmit kilogrami. Tur jābūt kārtīgam vecim, lai to tikai paceltu no zemes, kur nu vēl lai vicinātu kā tādu vāli... Neiedomājami!

Viņi stāvēja un noraudzījās uz mirušo.

– Kāds svarcēlājs... – noteica prokurora palīgs.

– Vai nenormālais, – piebilda eksperts. – Trakuma lēkmē var būt milzīgs spēku pieplūdums. Jūs neticēsiet, ko tāds cilvēks spēj pastrādāt. Tādā gadījumā, mīlīši, mums ir problēma. Ļoti liela problēma.

1. NODAĻA

2017. gads

Piektdiena, 10. februāris

Irma Valdovska iegāja biroju ēkas šaurajā foajē un apstājās, lai atvilktu elpu. Aiz viņas ar blikšķi aizcirtās smagās, veclaicīgās ārdurvis. Troksnis spalgi nodžinkstēja galvā, atbalsojās neizteiksmīgajās, ar bēšīgu eļļas krāsu klātajās sienās, novibrēja betona kāpnēs un veco logu rūtīs, līdz visu atkal pārņēma miers.

Priekštelpa grima tumsā. Viņa sataustīja un nospieda slēdzi. Tinkšķēdamas un dūkdamas sāka iedegties dienasgaismas lampas kāpņu laukumīnos.

Irma te atradās viena pati. Darbadiena sen bija beigušies, pārējo biroju darbinieki devušies projām, lai baudītu nedēļas nogales atpūtu. Ne gluži tā, kā tas būtu viņas sapņu zemē Spānijā, kur piejūras kūrortos sabiedriskā dzīve mutuļoja līdz pat pusnaktij, kur pēc darba visi pulcējās krodziņos, lai pie vīna glāzēm patērzētu par sadzīviskiem niekiem, tenkotu, plēstu jokus, smietos, izbauģdģtu kopā būšanu. Šeit? Te viss bija citādi. Īpaģi jau mazģpģlsģtģ. Pelģcģģa ikģdienas rutģna. Darģbs, mģģjas, televizors, vakariģnas, gulta. Vakaros ļaudģs, vismaz vairģkums, gluģģi kģ skudras, tumsai iestģģotģes, salģda savos pģģģģnos, un

ielas palika bez dzīvības, tukšas un vientuļas. Kaut kas līdzīgs nakts dzīvei valdīja vienīgajā pilsētiņas naktsklubā, kur pulcējās pārsvarā jaunieši. Reiz Irma tur bija iegājusi – iereibuši cilvēki, agresivitāte, nirdzīgi skatieni, skaļa mūzika. Viņa izturēja tikai dažas minūtes. Tad vēl bija spēļu zāles... neveselīga gaisotne, pilna atkarību, cerību, ilūziju, vilšanos un dusmu. Daudzi viņas “klienti” ceļu pretī pilnīgam pagrimumam un bojāejai sāka tieši tur, pie kārdinoši mirdzošajiem spēļu automātiem.

Irma vēl aizvien stāvēja pie ārdurvīm un ar netiksmi noraudzījās uz kāpnēm. Liekais svars došanos uz trešā stāva biroju ikreiz pārvērtā par īstu mocību. Varbūt tomēr vajadzēja īrēt biroju kādā modernākā ēkā – ar plašu, izgaismotu foajē, ar laipnu apsargu, ar mājīgu kafejnīcu un liftu, kas aiztaupītu ikdienas grūto kāpienu. Taču nē – viņa bija pilna apņemšanās piepildīt savu sapni. Mājīgs dzīvoklis ar skatu uz Vidusjūru, kustība un dzīvība, kad vakaros pēc darba iedegas laternas bruģētajās ieliņās, kafejnīcu troksnis, Vidusjūras ēdienu smarža... Tas bija tā vērts, lai paciestos un krātu naudu centu pie centa. Nekādu lieku tēriņu, nekādu dārgu biroju. Šībrīža neērtības ar uzviju atalgosies. Nu jau drīz. Vēl pāris darījumu, un viss, ardievu, pelēcība un garlaicība!

Viņa nopūtās, rūpīgi nodauzīja sniega paliekas no apaviem un apņēmīgi sāka ceļu augšup pa stāvajiem pakāpieniem.

* * *

Klients izdzird ārdurvju troksni. Pamatīgas, smagas durvis un vēl pamatīgāka atspere. Dārdiens atbalsojas visos četros ēkas stāvos.

Tā tad Valdovska tomēr nolēmusi ierasties uz tikšanos. Alkatība darīja savu, tas jau bija paredzams. Drīz viņa ienāks savā birojā. Liela, elsojoša un nosvīdusi. Droši vien vēlēšies padzerties no kristāla karafes. Viņa dzers negausīgi, malku pēc malka...

No kāpņu puses atskan smagi soļi.

Viņš sastingst savā slēptuvē.

Tagad vajag izturēties pavisam klusu. Līdz pienāks brīdis pēdējai sarunai. Taisnās tiesas brīdis.

* * *

Irma atslēdza biroja durvis. Pēc ieraduma pārlaida telpai vērtējošu skatienu.

Viss kārtībā. Sintija bija laba un rūpīga apkopēja. Īsts atradums. Tāpēc viņa jauno sievieti labprāt ieteica arī saviem draugiem un partneriem. Kad uzkopa Sintija, lietas vienmēr atradās tieši tur, kur tām jābūt, putekļi nebija atrodamī ne uz mēbelēm, ne dokumentu mapēm. Pat grūti pieejamās vietas tika rūpīgi noslaucītas. Irma to zināja, jo bija lūgusi visu pārbaudīt savai palīdzībai Svetlānai; pati jutās pārāk neveikla un smagnēja, lai kāptu un čamdītos pa skapjaugšu. Dārgā kristāla karafe vienmēr laikus tika papildināta ar svaigu ūdeni no telpas tālākajā stūrī novietotā statīva. Tas īsti neietilpa apkopējas pienākumos, tomēr Sintija to darīja, tādējādi demonstrējot savu uzmanību un rūpīgo attieksmi. Irma to prata novērtēt, reizēm atstājot savai darbiniecei dzeramnaudu, un nekad neaizkavēja iknedēļas nolīgto samaksu.

Uz senlaicīgā sarkankoka rakstāmgalda bez sudraba paplātes ar karafi un smalkām kristāla glāzēm atradās vienīgi biroja telefons un divi plastmasas plauktiņi ar

neatliekami izskatāmiem dokumentiem. Pamatīgā tumšas ādas biroja krēsla augstā atzveltne gluži kā melns tronis kontrastēja ar apmeklētājiem paredzēto krēslīņu – gaumīgu, bet pieticīgi vienkāršu –, liekot pareizo akcentu uz faktu, ka vissvarīgākā persona šajā telpā ir tā, kas atrodas otrpus galdam.

Pēc kāpiena uz trešo stāvu Irma bija nosvīdusi un jutās nogurusi. Sirds smagi daudzījās. Pa krakšķošo, veco, bet rūpīgi kopto parketa grīdu viņa lēnām aizčāpoja līdz savam krēslam un ar skaļu nopūtu apsēdās. Laikam jau vajadzēs klausīt ārstiem un atteikties vismaz no miltu izstrādājumiem. Dievs vien zina, ko mūsdienās ražotāji pievieno saviem produktiem! Senākos laikos cilvēki no baltmaizes un kūciņām nekļuva tik ļoti resni kā tagad.

Telpā uzvēdīja tāda mazliet dīvaina, salkana smarža. Nedaudz atgādināja pelējumu. Būs jāatgādina Sintijai lietot vairāk mazgājamā līdzekļa. Māja bija pietiekami veca, lai te ieviestos visādas sēnītes un puves. Iespējams, vainojamas ārsienas, kas bojāto noteku dēļ lietus laikā vienmēr samirka.

Viņa ielēja ūdeni no karafes un ar baudu iztukšoja glāzi. Tad izņēma no rakstāmgalda atvilktnes pulti un ieslēdza televizoru. Milzīgais ekrāns pie pretējās sienas iegaismojās. Ziņu raidījums.

Pagriezusi krēslu, Irma nospieda ciparu kombināciju un atvēra sienā iebūvēto seifu. Tur atradās daži īpaši svarīgi dokumenti, bet pašā seifa dziļumā – vairākas neatplēstas naudas paciņas bankas iepakojumā. Tā nu gadījās – viņas darījumi reizēm pārkāpa likuma stingrās robežas. Par to daži cilvēki vēlējās izrādīt pateicību praktiskā un patīkamā formā. Tā labi padomājot, kas

gan tur īpašs! Uz daudzu valstī notiekošo nelikumību un netaisnību fona viņas sīkās shēmiņas šķita pavisam nevainīgas. Galu galā, kā nesen publiski izteicās kāda augsta valsts amatpersona, tikai interpretācija par tiesību normām, nekas vairāk.

Irma paņēma no seifa un nolika sev priekšā plānu, sarkanu kartona mapīti ar bronzas ātršuvēju. Nebija vajadzības mapi atvērt. Viņa tāpat zināja visas detaļas un nianšes. Leonīds Mantejs. Vēl viens neveiksminieks, kas iekritis tīklā. Visi dokumenti jau sagatavoti, juridiski smalki un pārdomāti noformēti. Pietrūka vēl viena, pēdējā lēmuma. Vai nāksies to pieņemt, tas bija atkarīgs no šīvakara sarunas. Varbūt viņiem izdosies vienoties, un tad sagatavotais dokuments paliks neparakstīts. Ja neizdosies? Neko darīt! Tad lieta tiks virzīta tālāk, un viss notiks kā vienmēr.

Nez kāpēc viņa šovakar tik slikti jutās? Kaut kāds satraukums, nemiers. Sirds apmeta kūleni.

Irma izvilka no somiņas zāles, paņēma tableti un noskaloja to ar kārtīgu ūdens malku. Mazā ripiņa, šķiet, pa ceļam uz kuņģi bija pielipusi kaut kur pie barības vada sienīņas, un viņa izdzēra vēl veselu glāzi, līdz jūta, ka tablete ir nonākusi tur, kur paredzēts.

Kur gan kavējās Mantejs? Bija taču norunāts precīzi! Irma nevarēja ciest tādus cilvēkus, kas ieradās ar noka vēšanos. Galu galā tieši viņam bija svarīga šīvakara tikšanās, viņš bija tas, kurš gauži lūdzās un pierunāja viņu uz tik vēlu vizīti. Tas nebija pieklājīgi, un viņa beigās piekrita tikai tāpēc, ka rīt sākās atvaļinājums un gribējās rast skaidrību šajā lietā – vai nu vienošanās, vai sagatavotā lēmuma izpilde. Somiņā atradās lidmašīnas biļete

uz agro reisu. Spānija, Vidusjūra, Kostabrava, un nekustamo īpašumu aģents viņu gaidīja. Jau rīt tiks sperti pirmie soļi sapņa īstenošanā...

Viņa piezvanīs šim Mantejam. Ja viņš nevarēs ierasties piecu minūšu laikā, dosies mājās. Tad vairs nebūs nekādu sarunu un nekādas žēlastības, viss notiks pēc plāna.

– Abonents, kuram jūs zvanāt, šobrīd nevar atbildēt, – sacīja nopietna vīrieša balss. – Ja vēlaties atstāt paziņojumu...

Irma īgni nometa klausuli. Nekauņa! Šo muļķību viņš nožēlos!

Sapīkusī sieviete izslēdza televizoru un jau grasījās celties kājās, kad sajuta kaut ko dīvainu. Apkārtne sāka mainīties. Bēši dzeltenīgās tapetes tagad šķita zaļganas, acu priekšā veidojās tāda kā migla. Kļuva karsti, it kā apkures radiatori būtu ieslēgti uz pilnu jaudu, bet viņa labi zināja, ka tā nav un telpai jābūt diezgan vēsai, pat aukstai.

Kļuva aizvien karstāk un smacīgāk. Sviedri tecēja pa seju un kājām. Sirds atkal sāka kūleņot.

Irma sēdēja, iekrampējusies melnā troņa paroceņos, un juta, kā prātā pamazām iezogas bailes. Vai tiešām veselība tagad izspēlēs tik ļaunu joku? Jā, ārsti brīdināja, ka tā var notikt, ka ir sliktas asins analīzes, augsts cukura līmenis, aterosklerozes un infarkta risks, bet viņai, tāpat kā vairumam ļautiņu, bija šķītis, ka nav jau tik traki, ka laika vēl daudz – paspēs gan diētas izmēģināt, gan holesterīnu normalizēt. Likās, ka viss vēl priekšā.

Telpa ap viņu sāka tumst. Kļuva grūti elpot. Šķita, ka dīvainas ēnas izslien no stūriem, pieņemot ķēmīgu fantomu apveidus. Kas tie bija? Ko gribēja? Vai tie bija

tumši tēli no garu pasaules, kas atnākuši, lai aizvestu viņu sev līdzī? Nē, nē, vēl nebija pienācis viņas laiks! Ejiet prom! – Irma gribēja saukt, bet mute bija kā paralizēta, un mēle gulēja nekustīga un stīva kā liķim. Viņai nebija spēka to atdzīvināt. Ēnas auga lielākas. Fantomi tuvojās.

Ejiet prom no manis! – viņa domās kļiedza.

Pie loga sakustējās garie samta aizkari. Dārgi, smagi, tumšzili aizkari, kas sniedzās līdz pat grīdai. Tagad tie šķīta zaļi, tāpat kā sienas. Zaļums pārņēma visu. Televizora ekrāns bija zaļš, medus krāsas parkets bija pieņēmis sūnu zaļgano toni, arī rakstāmgalda virsmu un pat viņas rokas sāka pārņemt šī pretīgā nokrāsa.

Atkal aizkaru kustība. Tur, aiz lielās palmas. Vai tur kāds bija, kāds slēpās? Vēl viena ēna, kas ieradusies no viņspasaules?

Sirds dauzījās un kūleņoja kā negudra. Nebija vairs ne ritma, ne kārtības, tikai haotiska spārdīšanās. Kā putns, kas izmisīgi cīnās, lai atbrīvotos no cilpas, tā viņas sirds tagad centās izrauties no krūtīm un aizlidot.

Ēnas nu jau bija visapkārt.

Ķeburainas, šausminošas rokas stiepjot, tās līda aizvien tuvāk un tuvāk...

Aizkari pavērās, un viņa to ieraudzīja. Garu, zaļganu stāvu ar nedabiski noliektu galvu, ko sedza kapuce. Tas lēnām slīdēja tuvāk un tuvāk, tukšā apmeklētāju krēsla virzienā.

Tas apstājās Irmai pretī un pacēla galvu. Ieraugot, kas slēpjas zem kapuces, viņu pārņēma pirmatnējas šausmas. Irma saņēma pēdējos spēkus, lai kliegtu, taču no spazmu aizžņautās rīkles izlauzās vien gārdziens. Un

viņa gārdza un gārdza, līdz viņas putns beidzot izrāvās
no cilpas un aizspurdza gaismā un brīvībā, atstājot trī-
sošo ķermeni vienu pašu baigo ēnu ielenkumā.

Irma Valdovska bija mirusi.